

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

XXII. Declarat residuas alias quatuor; videlicet, vt turbatores reformationis compescantur, vt confessores boni instituantur, excessus etiam parui cum discretione puniantur; & vt radices, per quas ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

num scientiæ accipiant. vide ibi notanda.
 Vnde huius adinstar ordinauit cum suis Efdas, 1. Efd. 6. ministros Dei in templo iam reformato Ierosolymis, vnde ibi dicitur: *Et statuerunt sacerdotes in ordinibus suis, & Leuitas in vicibus suis super opera Dei in Ierusalem, sicut scriptum est in libro Moy- sis.* Idem fecerunt Apostoli Chrifii primitiuam Ecclesiam in spiritualibus prouidentibus, & temporalibus, de quibus dicitur Acto- rum 6. *Conuocantes duodecim multitudi- nem discipulorum, dixerunt, Non est æquum nos derelinquere verbum Dei, & ministra- remenis. Considerate ergo fratres, viros ex vobis boni testimoniij septem, plenos Spiritu sancto, & sapientia, quos constituamus super hoc opus: scilicet prouidendi de mini- sterijs, viduis & menfis. Nos verò in mi- nisterio verbi Dei, & orationi instantes erimus.*

1. Efd. 6. 8.

Act. 6. 2.

CAPVT XXII.

Declarat residua alia quatuor, videlicet, vt turbatores reformationis compescantur, vt confessores boni instituuntur, excessus parui cum discretione puniatur, & vt ra- dices, per quas Ordo lapsus est, caueantur.

4. Turban-
 tes refor-
 mationem
 compescan-
 tur, & qua
 ratione.

QUARTO, turbatores reformationis maiores compescantur, nunc minis,

R 4

nunc

nunc pœnis, nunc etiam, si opus est, emissione ad loca alia regularia; ubi & sibi facilius proficere possint, & in conuentibus, vnde venerunt, minùs nocere. Sunt enim in principio reformationis frequenter instigante fatore zizaniorum, quidam veteris vitæ capitanei, potentia amicorum, vel virorum astutia, aut propria malitia freti, qui sollicitant nedum inuitos ad reformationem, sed etiam beneuolos à cœpto opere retrahere gestiunt. Talium peruersas condiciones tradit Apostolus 2. Timoth. 3. *Quemadmodum autem, Iannes & Mambres resistunt Moyse; ita & hi resistunt veritati, homines corrupti mente.* Hos B. Iudas seu Thadæus describit in sua Epistola, dicens: *Hi, quæcumque quidem ignorant, blasphemant: quæcumque autem naturaliter, tamquam muta animalia norunt, in his corrumpuntur. Væ illis, qui in via Cain abierunt, & errore Balaam, mercede effusi sunt, & in contradictione Core perierunt.* Et post pauca sequitur: *Hos quidem arguite indicatos: illos verò (scilicet innocentes vel beneuolos) saluate, de igne rapientes. Aliis autem miseremini in timore; odientes eam, quæ carnalis est, maculatam tunicam.* Vnde Augustinus in Regula sua, docens facinorosos corrigere, ita dicit: Conuictus verò (scilicet de facinore)

secun-

2. Tim. 3. 8

secundum Præpositi, vel etiam presbyteri, ad cuius dispensationem pertinet, arbitrium, debet emendatoriam subire vindictam. Quam si ferre recusauerit, etiam si ipse non abcesserit, de vestra societate proiciatur. Non enim & hoc fit crudeliter, sed misericorditer, ne contagione pestifera plurimos perdat. De hac materia Humberti expositio videatur, aduertenda plurimum.

Humbert.
in Reg.
S. August.
cap. 99.

Quintò, confessores boni & beneuoli instituantur, qui palam, & occultè, veluti periti medici, vulnera malarum consuetudinum medicari curent pro viribus. Hi enim melius quàm alij morborum secreta rimari, & emplastra salubria sæpè aptius applicare valent ægrotis moribus. Et quamuis in omni reformato loco illud sit necessarium; magis tamen idoneis confessoribus, qui zelum reformationis habeant, opus est in monasteriis monialium reformandis: imò sine talibus, præsertim vbi aliquæ essent reformationi maleuolæ, numquam debita & efficax fieri potest reformatio. Sexus enim iste quia

S. Confessorij boni, certe medici, vulnera curat.

Femineus sexus flexilis ad bonum & malum.

R 5 for-

*Quid con-
fessori, ut
idoneus
fiat, agen-
dum.*

formationi ex corde non afficitur, plus die vno destruit, quàm decem boni pari tempore ædificare valeant. Gerant igitur confessores idonei moraliter officia sacerdotum Leuitici generis in cognoscendis vitiorum lepris, & in docendo, ac pro talibus curandis Deo in vera religione varia virtutum offerant sacrificia.

*6. Excessus
prudenter
puniantur.*

*Quàm cir-
cum spectè
correctio
adhibenda.*

Sextò, excessus etiam in paruis cum discretione puniantur: quando enim reformatio non inchoatur cum religionis cærimoniis, quæ etiam non cadunt sub præceptum; postmodum vix se permittunt religiosi ad altiora subleuari, ut suprà dictum est c. 15. Cum discretione, dico, quia secūdum beatum Gregorium, cum nemo de imo repente fiat summus sine speciali miraculo, & de vno extremo ire in aliud sine læsione graui fieri regulariter nequeat, compatiendum est his qui vitiis sunt assueti, & cærimoniis inexperti, ne contra Christi doctrinam vinum nouum mittatur in vtres veteres, ne extinguatur lignum vel linum fumigans; & ne quassetur arundo vento tentationum agitata, prout tactum est hoc suprà cap. 15. Docetur hoc sextum remedium multum caute per illud Ecclesiastici 19. *Qui spernit modica, paulatim decidit.* Vnde in Prologo statutorum Ordinis Prædicatorum ita de ipsis dici-

Eccli. 19. 1.

dicatur constitutionibus: Mutare vel addere
 nulli cuiquam propria voluntate liceat; ne,
 si minima neglexerimus, paulatim deflua-
 mus. Super quo ita dicit venerabilis Hum-
 bertus: Notandum quòd nulla eorum, quæ
 ad bonum vel ad malum animæ pertinent,
 sunt minima simpliciter; sed respectu ad
 maiora, dici possunt minima. Sunt enim
 Dei mandata maxima; sed Ecclesiæ siue
 Summorum Pontificum parua, in respectu
 ad illa: minora verò instituentium Regulas,
 vt Augustini, Benedicti, & similibus: sed mi-
 nima mandata sequentium institutiones eo-
 rum condentium. Et intellige in quantum
 est ex parte mandantium, non mandatorum.
 Nam maioris auctoritatis sunt Summi Pon-
 tifices & consimiles, quàm Augustinus vel
 Benedictus. Isti verò sunt maioris, quàm
 moderni sub eis militantes. E contrà verò
 contingit interdum quoad mandatorum na-
 turam, quòd mandata superaddita Regulis
 in constitutionibus sint maioris perfectio-
 nis, quàm mandata Regularum, & manda-
 ta regularia maioris, quàm Ecclesiæ man-
 data. Secundum ergo hunc modum vocan-
 tur hic minima mandata constitutionum,
 & dicuntur minima ex parte auctorum. Ite-
 rum dicuntur minima in demerendo: quia
 licet sint magna in merendo obseruanti ex
 cha-

*Vnde dictū-
 tur maxi-
 ma & mi-
 nima man-
 data.*

In eos qui
minima
negligunt.

Mat. 23, 23

charitate; minima tamen sunt inter omnia demerendo, quia transgressio eorum, minima inducit peccata: sed tamen nō sunt ideō negligenda, sed districtē seruanda. Sed contrā, maledicit Dominus huiusmodi minima districtē seruantibus, dicens: *Vae vobis Scribæ & Pharisei, qui decimatis mentham, &c.* Respondeo: Licet his maledicat, non tamen propter hoc, sed propter aliud, quod subiungit, dicens: *Et relinquitis, quæ grauiora sunt legis.* alioquin non subiungeret & diceret; *Et illa non omittere*; innuens quod etiam minima non sunt negligenda. Non ergo discordat Domini sententia cum ista, sed concordat.

Septem fructus ex observatione minimorum.

Seruanda sunt igitur constitutionum minima diligenter multis de causis. Primò, quia valent ad meritorum cumulum. Sicut enim humiliatio circa visibilia in Sacramentis facit ad maius meritum; sic & humiliatio, quæ est circa huiusmodi minima. Secundò, ad ædificationem proximorum. Interior enim dispositio non ita ædificat, sicut exterior compositio. Tertiò, ad exercitium virtutum. In his enim probatur, & exercetur obedientia, humilitas, & similia. Quartò, ad impedimentum malorum maiorum. Quomodo enim incurrit detractio- nes, vel lites, vel huiusmodi, qui seruat si-
len-

lentium? est ergo silentium obstaculum ad
 maiora mala, & sic aliæ obseruantia. Quin-
 to, ad custodiam maiorum bonorum. Sicut
 enim dissipata sæpè, quæ modica est, dis-
 rumpitur possessio: sic dissipatis, constitu-
 tionibus, maiora bona citius dissipantur.
 Sextò, ad locupletationem spiritualem. Qui
 enim modica congregat, locupletatur; &
 qui negligit ea custodire, depauperatur,
 etiam si diues sit. Ideò dicitur: *Operarius* Eccli. 19. R.
ebriosus (qui negligit congregare denarium,
 & obolum quando habet, sed statim expen-
 dit in taberna) *non locupletabitur. Et qui*
minima negligit, paulatim decidet: scilicet
 à simili. Et inde sumptum est, quod hîc di-
 citur: Ne si minima neglexerimus, paula-
 tim defluamus. Hæc de Humberto.

Vltimò, caueantur etiam opera pro posse,
 per quæ lapsus est Ordo. De quibus dictum
 est satis cap. 16. Sunt etiam alia documenta
 salubria pro reformatione claustralium re-
 peribilia, quæ rerum experientia & vñctio
 docere consuevit Spiritus almi.

IO AN.